

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1109233974
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1109233974.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu JUDr. Branislav Král a JUDr. Michaela Krajčová v spore žalobcu: X. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, O., proti žalovaným: 1. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, so sídlom Kutuzovova 8, Bratislava, IČO: 30845572, 2. Ministerstvo obrany Českej republiky, so sídlom Tychonova 1, Praha 6, Česká republika, IČO: 60162694 3. Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, so sídlom Kutuzovova 8, Bratislava, 4. Česká republika, zastúpená Ministerstvom obrany Českej republiky, so sídlom Tychonova 1, Praha 6, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I, č. k. 19C/310/2009-619 zo dňa 4. apríla 2019, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I v Bratislave č. k. 19C/310/2009-619 zo dňa 4. apríla 2019 p o t v r d z u j e.

Žalovaným v 1. až 4. rade p r i z n á v a proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 19C/310/2009-619 zo dňa 4. apríla 2019 zamietol žalobu o náhradu škody, ktorou sa žalobca domáhal odškodnenia za nesprávny úradný postup veliteľských, politických a kádrových orgánov Mestskej vojenskej správy Bratislava.

2. Podanou žalobou sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaných na odškodnenie za nesprávny úradný postup veliteľských, politických a kádrových orgánov mestskej vojenskej správy Bratislava, ktorého sa dopustili tým, že po jeho preložení ako vojaka z povolania do Bratislavy na Obvodnú vojenskú správu v roku 1981 mu prideliť administratívnu prácu, napriek tomu, že bol doposiaľ technicky zameraný. Po nástupe na Mestskú správu v roku 1981 a pohovore bol náčelníkom MSVS Bratislave plk. Ing. Q. dočasne pridelený na Obvodnú vojenskú správu Bratislava I ako pomocník náčelníka na úsek brancov s tým, že po nasadení novej techniky bude zaradený na úsek technického a spojovacieho zabezpečenia. Z neznámych dôvodov bol ponechaný na doplňovacom oddelení a jeho žiadosti o premiestnenie neboli rešpektované a kladne riešené, teda bol ponechaný na úplne protikladnej odbornosti, než bolo jeho odborné elektrotechnické vzdelanie a 9-ročná prax v odbore a jeho záujem o elektrotechniku už od mladosti. Nebol odborne ani právne vzdelaný a prácu, úlohy a činnosti na doplňovacom oddelení nepoznal. Žiadne odborné školenie dlhšie ako 14 dní k činnosti na doplňovacom oddelení neabsolvoval. V roku 1984 bola na oddelení vykonaná prestavba systému vloženia evidencie osobných spisov študujúcich na vysokých školách a brancov obvodu Bratislava I. Náčelník doplňovacieho oddelenia npor. O. X. bol dlhodobo chorý. V tejto dobe sa na oddelení stratila žalobcova guľatá pečiatka ObVS1, ktorá sa používala na vybavovanie stránok v zmysle nariadenia

náčelníka oddelenia. V priebehu rokov 1981 až 1985 postupne prešiel viacerými štádiami adaptačného syndrómu s vyvrcholením v novembri roku 1985, kedy došlo k zablokovaní systému vybavovania a operačnej pamäti v mozgu. Zablokovanie trvalo asi 4 dni a ďalej asi pol roka nebol schopný riešiť zložitejšie úlohy. Asi od roku 1986 sa stav mierne zlepšil. Po ambulantnej liečbe a podávaní rohypnolu bol dňa 21.6.1988 obvodným vojenským lekárom odoslaný na vyšetrenie do vojenskej nemocnice v Y., kde bol hospitalizovaný od 12.7.1988, teda 3 týždne, kde však bola liečba nedostatočná. Po prepustení z nemocnice bol zaradený do evidencie v ordinácii Q.. V. vo Vojenskej nemocnici v O.. Po prepustení na Obvodnú vojenskú správu sa naďalej necítil dobre a požiadal náčelníka o odoslanie na odborné vyšetrenie, čo on odmietol. Navrhol jeho prepustenie do zálohy. Už v nemocnici v Y. mal zvýšené hodnoty bilirubínu, zvýšená tendencia sa prejavila v roku 1989 a 1990 ako následok z novembra 1985. Nikto tieto hodnoty nerešpektoval. Po prepustení zo služobného pomeru mu nebola poskytnutá žiadna zdravotná starostlivosť. Podľa žalobcu sa stále viac budú prejavovať trvalé následky po prekonanom ťažkom duševnom vyčerpaní organizmu. Žalobca nesúhlasí so stanovenou diagnózou uvedenou v lekárskej správe zo dňa 23.4.1996. Nie je mu známy výskyt tejto diagnózy v rodine, čo potvrdili aj jeho rodičia písomným prehlásením. Žiadal predvolať ako svedkov bývalých náčelníkov vojenskej správy v Bratislave, Mestskej vojenskej správy v Bratislave, lekárov vojenskej nemocnice Y. a O., ako aj príslušníkov, vojakov z povolania a občianskych pracovníkov mestskej vojenskej správy Bratislava. Žalobca považuje za nezákonné obdobie rokov od 19.1.1981 do 30.11.1988, keď bol ponechaný vo funkcii pomocníka náčelníka Obvodnej vojenskej správy Bratislava I a tiež obdobie od 1.12.1988 do 30.11.1989, keď pôsobil na Vojenskej obvodnej správe Bratislava IV. V tomto období zastával v armáde netechnické funkcie, čo považuje za nezákonný postup, v dôsledku ktorého mu vznikla škoda na zdraví. K námietke premlčania sa vyjadril tak, že škoda na zdraví sa nepremlčuje. Žalobu podal v roku 2009 z dôvodu, že skôr mu k podaniu tejto žaloby bránili zdravotné dôvody.

3. Žalovaný v 1. a 3. rade poukázali na neexistenciu nesprávneho úradného postupu a neexistenciu nezákonného rozhodnutia. S poukazom na § 22 zákona č. 58/1969 Zb. vzniesli námietku premlčania uplatnených nárokov.

4. Žalovaný v 2. a 4. rade namietali neexistenciu svojej pasívnej legitímácie s poukazom na znenie medzištátnej dohody uzatvorenej medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o prechode práv a povinností vyplývajúcich z výkonu vojenskej činnosti vojakov v Československej ľudovej armáde a zo štúdia žiakov a študentov vojenských škôl v súvislosti so zánikom Českej a Slovenskej federatívnej republiky zo dňa 26.10.1995. Uvedenou dohodou došlo k prechodu práv a povinností vyplývajúcich z výkonu služby vojakov z povolania vykonávaných v dobe od 1.10.1949 do 31.12.1992 na Českú republiku a na Slovenskú republiku podľa miesta trvalého pobytu osoby, ktorá mala k 31.12.1992. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca má od roku 1981 trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, nemôže byť v zmysle tejto Dohody ČR - Ministerstvo obrany ani MO ČR pasívne legítimovaným subjektom. Samotnú žalobu považovali za nepodloženú, založenú len na subjektívnych názoroch žalobcu. Z uvedených dôvodov žiadali žalobu zamietnuť.

5. Okresný súd Bratislava I v poradí prvým rozsudkom č. k.: 19C/310/2009-327 zo dňa 02.01.2012 žalobu zamietol, keď dospel k záveru, že žaloba o náhradu škody na zdraví a titulom nemajetkovej ujmy s odkazom na § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je dôvodná. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca si v konaní uplatňuje nárok na náhradu škody pozostávajúci zo škody na zdraví, kde nie je možné aplikovať objektívnu premlčaciu lehotu, ale len trojročnú subjektívnu premlčaciu lehotu podľa § 22 ods. 1 a 2 zákona č. 58/1969 Zb.. Poukázal na to, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobca mal o svojom zdravotnom stave a diagnóze stanovenej psychiatrom vedomosť už v roku 1989 po hospitalizácii vo Vojenskej nemocnici v Y. a v čase jeho ambulantnej liečby na psychiatrickej ambulancii príslušných vojenských lekárov v O.. V rokoch 1992 až 1994 sa opakovane obracal na orgány v pôsobnosti ministerstva obrany so žiadosťou o prehodnotenie ich postupu pri riešení jeho zdravotného stavu. V roku 1993 mu bola zistená zvýšená hladina bilirubínu, avšak príčinná súvislosť tejto diagnózy, ani diagnostikovanej psychickej poruchy so služobným zaradením žalobcu na Obvodnej vojenskej správe Bratislava I ako vojaka z povolania, resp. akýkoľvek nesprávny úradný postup žalovaných v súvislosti so služobným zaradením žalobcu na túto pozíciu nebol nikdy konštatovaný, tento ani nie je možné konštatovať a v tejto súvislosti nebolo vydané ani akékoľvek nezákonné rozhodnutie. Za hlavný dôvod podania tejto žaloby na náhradu škody po tak dlhej dobe, podľa názoru súdu prvej inštancie je možné považovať skomplikovanie finančnej situácie žalobcu, čo vyplýva z ním predložených listinných dôkazov, a to najmä z rozhodnutí Okresného súdu

Bratislava V, č. k. 39C/222/2007, vydanými v súvislosti s neplnením si povinností vyplývajúcich z nájmu bytu. Žalobu, ktorou sa žalobca domáha náhrady škody, podal až 06.07.2009, teda po márnom uplynutí trojročnej subjektívnej premlčacej lehoty a desaťročnej objektívnej premlčacej lehoty, upravených v cit. § 22 zákona č. 58/1969 Zb., ktoré lehoty žalobcovi začali plynúť najneskôr v roku 1989. Premlčaniu podlieha aj žalobcom uplatnené právo na peňažné zadosťučinenie spočívajúce v nemajetkovej ujme s odkazom na ustanovenie § 106 ods. 1 a 2 Obč. zák.. Vzhľadom na úspešne vznesenú námietku premlčania žalovaným v 1. a 3. rade súd prvej inštancie žalobu zamietol. Zároveň poukázal na to, že žalobca nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu, prípadne nezákonného rozhodnutia a ani existenciu akejkoľvek príčinnej súvislosti medzi namietaným nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, resp. nezákonným rozhodnutím a uplatnenou škodou. Vo vzťahu k žalovaným v 2. a 4. rade sa súd prvej inštancie plne stotožnil s ich obranou spočívajúcou v nedostatku pasívnej legitímácie.

6. Proti predmetnému rozsudku podal žalobca odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov súdneho konania, právneho zastúpenia, prípadne navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

7. Krajský súd v Bratislave napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie uznesením č. k.: 6Co/269/2013-405, 6Co/299/2013-405, 6Co/300/2013-405, 6Co/301/2013-405 zo dňa 24.04.2014 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V zrušujúcom uznesení vytkol súd prvej inštancie, že nesprávne postupoval, keď po vydaní uznesenia č. k. 19C/310/2009-173 zo dňa 15.11.2010, po pripustení zmeny žalobného petitu a po následných písomných podaniach zo strany žalobcu zo dňa 26.01.2011 a zo dňa 29.10.2012, neodstránil rozpor, ktorý sa týka výšky žalovanej sumy a to ešte predtým, ako vo veci samej rozhodol. Tento rozpor neodstránil postupom v zmysle § 43 ods. 1 O. s. p., a to napriek viacerým písomným námietkam samotného žalobcu ani na súdnom pojednávaní dňa 22.01.2013. V ďalšom teda bolo úlohou súdu prvého stupňa zistiť a ustáliť žalovanú výšku náhrady škody, odstrániť rozpor a jednoznačne stanoviť, či predmetná náhrada škody mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, jednoznačne stanoviť vzhľadom na § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb., či v danom prípade objektívna premlčacia doba neplynie v prípade škody na zdraví, či v danom prípade je potrebné uplatniť iba subjektívnu 3-ročnú premlčaciu dobu, pričom odvolací súd doplnil, že právo na náhradu škody sa s poukazom na ust. § 22 ods. 1 citovaného zákona premlčí za 3 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode, a to bez ohľadu na to, kedy sa tak stane, napríklad aj po uplynutí 10 rokov od škodnej udalosti (od ublíženia na zdraví). Vyžaduje sa však príčinná súvislosť medzi vznikom škody a škodovou udalosťou. Za správne považoval odvolací súd úvahy súdu prvého stupňa v súvislosti s neexistenciou pasívnej legitímácie, vzhľadom na znenie medzištátnej dohody uzatvorenej medzi SR a ČR o prechode práv a povinnosti. Odvolací súd mal ďalej za to, že i napriek vznesenej námietke premlčania je dôležité v prvom rade ustáliť, aký nárok je žalobcom uplatnený, či ide o škodu, ktorá bola spôsobená nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím, lebo tieto nároky sa uplatňujú rozdielne. Škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím treba v zmysle ust. § 9 ods. 1 zákona číslo 58/1969 Zb. vopred prerokovať s ústredným orgánom štátnej správy, do pôsobnosti ktorej patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané, na rozdiel od škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorá sa predbežne (§ 9 ods. 1 zákona číslo 58/1969 Zb.) neprerokováva. Navyše aj počiatok premlčacej doby je ustanovený odlišne pre prípady, kedy podmienkou nároku je zrušenie nezákonného rozhodnutia. Nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup síce môžu, ale i nemusia vzájomne súvisieť, preto je dôležité zrozumiteľne a určito vymedziť predpoklady právnej zodpovednosti za vzniknutú škodu.

8. Po zrušení a vrátení veci, súd prvej inštancie dopytom na žalobcu zistil, že tento sa v prejednávanej veci domáha od žalovaných zaplata sumy 4.000.000,- Eur, tak ako to požadoval písomne podaným návrhom na Najvyšší súd SR dňa 06.07.2009, postúpeným na súd prvej inštancie uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 3 SŽ 46/2009 dňa 14.09.2009 s tým, že uvedená suma pozostáva z náhrady škody spôsobenej na zdraví vo výške 2.000.000,- Eur a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2.000.000,- Eur. Súd prvej inštancie teda ustálil, že výška žalovanej náhrady škody a nemajetkovej ujmy požadovaná žalobcom je 4.000.000 Eur, tak ako si ju žalobca písomne podanou žalobou dňa 06.07.2009 uplatnil, teda predmetom žaloby je nárok žalobcu na zaplata 4.000.000,- Eur.

9. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že žalobca bol vojakom z povolania v období od 1.8.1972 do 30.11.1989. V dobe od 2.12.1980 do 30.11.1989 pracoval vo funkcii

pomocníka u miestnych vojenských správ, kde plnil úlohy v oblasti mierového dopĺňovania a evidencie osôb (brancov, odvedencov a vojakov v zálohe). Táto činnosť zahrňovala podchytenie, overenie a zapracovanie osobných údajov do pripravovaných vojenských osobných spisov a evidenčných dokladov uvedených v kategórii osôb pred a po vykonaní vojenskej základnej služby. Skutočný výkon tejto funkcie bol v dňoch od 19.1.1981 do 30.11.1989. Podľa prepúšťacieho listu vystaveného mestskou vojenskou správou dňa 21.11.1994 bol žalobca prepustený z vojska dňom 01.08.1994, pričom službu vojaka z povolania vykonával od 01.08.1972 do 30.11.1989. Z lekárskej správy vystavenej Vojenskou nemocnicou Y. dňa 12.07.1988 vyplýva, že žalobcovi bola určená diagnóza D-301: abnormne štrukturovaná osobnosť so schizoidnými rysmi. Z objektívnej anamnézy vyplýva, že na seba upozornil neplnením si povinností, nekritičnosťou, pomalosťou, bezradnosťou, opúšťaním pracoviska, čo vyústilo k jeho potrestaniu výstrahou pre služobnú nespôsobilosť. Záverom správy bolo ponechať žalobcu v evidencii psychiatrickej ambulancie VN v Bratislave, podávať Nitrazepan a Rudotel. Neplnenie povinnosti a disciplinárne priestupky riešiť podľa platných predpisov veliteľských. V novembri 1992 bola prvýkrát zistená u žalobcu hyperoilirubinémia, čo vyplýva zo správy z hematologického vyšetrenia zo dňa 04.06.1993. Z písomného stanoviska Federálneho ministerstva obrany k prepusteniu poručíka v zálohe X. Q. zo dňa 7.októbra 1992, č. j. 73842-ZdrS-U (čl. 314) vyplýva, že žalobca bol pred prepustením z Čs. armády opakovane liečený ambulantne i počas hospitalizácii pre poruchu osobnosti. Pri liečení vo VN v Y. v roku 1989 bol stanovený záver, že sa jedná o poruchu osobnosti, ktorá však nevyžaduje jeho prepustenie z činnnej služby zo zdravotných dôvodov. Naďalej bol sledovaný a liečený na ambulancii psychiatrického oddelenia Vojenskej nemocnice O.. Z odpovede Mestskej vojenskej správy Bratislava č. 6735 zo dňa 12.12.1994 na žiadosť žalobcu o doriešenie jeho zdravotného stavu zdravotným prieskumom vyplýva, že mestská správa sa odmietla zaoberať posúdením zdravotného stavu žalobcu, pretože to nie je v kompetencii MsVS Bratislava, odmietla sa zaoberať aj zhodnotením postupu z hľadiska podozrenia z trestnej činnosti, pretože uvedené je v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní a nie v kompetencii MsVS Bratislava. Z hľadiska dôvodu prepustenia sa vojenská správa vyjadrila, že boli žalobcovi poskytnuté peňažné dávky na základe podmienok stanovených zákonom č. 76/1959 Zb. v platnom znení. Tieto dávky vzhľadom na lehotu prepustenia žalobcu z armády nie je možné zmeniť. Žalobca pred podaním tejto žaloby podal viaceré i opakovaných žiadostí o preskúmanie jeho prepustenia z ČSL armády na Mestskú vojenskú správu, Vyššie dopĺňovacie veliteľstvo mesta Bratislavy, Obvodnú vojenskú prokuratúru, Ministerstvo obrany ČR a Ministerstvo obrany SR. Všetky jeho žiadosti boli vyhodnotené ako nedôvodné. Žalobca sa písomnou žiadosťou o revíziu jeho zaradenia a prepustenia zo služobného pomeru v súvislosti s narušením jeho zdravotného stavu a s návrhom na jeho odškodnenie obrátil na Ministerstvo obrany ČR, obdobnú žiadosť podal aj na Ministerstvo obrany SR. Ministerstvo obrany ČR predmetnú žiadosť postúpilo na Ministerstvo obrany SR, o čom informoval žalobcu písomne listom zo dňa 12.5.2004. Ministerstvo obrany SR žalobcovi listom zo dňa 25.5.2004 oznámilo, že trvajú na svojom pôvodnom stanovisku zo dňa 7.5.1993, nakoľko Rozkazom Ministra obrany ČSSR č. 0124 zo dňa 9.8.1989 bol prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania dňom 30.11.1989 podľa § 26 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. pre služobnú nespôsobilosť. Zo služobného pomeru bol prepustený so zdravotnou kvalifikáciou „A“ - schopný. Prepustenie žalobcu prebehlo v súlade s platným právnym poriadkom a v konaní príslušných vojenských orgánov neboli zistené pochybenia.

10. Súd prvej inštancie posúdil vec po právnej stránke podľa článku 142 ods. 1 Ústavy SR, podľa § 11 až 13 Občianskeho zákonníka a podľa § 1 ods. 1 a 2, § 2, § 3, § 4 ods. 2, § 9 ods. 1, § 18, § 19, § 20, § 22 ods. 1 a 3, § 25, § 26 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení neskorších predpisov.

11. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie poukázal na to, že predmetom konania bolo posúdenie žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody na zdraví a nemajetkovej ujmy vo výške 4.000.000,- Eur, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku nesprávneho úradného postupu žalovaných, ktorého sa mali dopustiť voči žalobcovi v roku 1981 jeho preložením ako vojaka z povolania na administratívnu funkciu na Mestskú vojenskú správu Bratislava, keď jeho špecializáciou bola technická funkcia a tiež to, že jeho písomné žiadosti o preradenie žalovaní nerešpektovali a napokon aj to, že mu vo Vojenskej nemocnici Y. aj vo Vojenskej nemocnici v O. nepodali žiadne ním požadované účinné lieky a ani základný liek vitamín B12 1000mg.

12. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody na zdraví a titulom nemajetkovej ujmy s odkazom na § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie

je dôvodný. Pri posudzovaní uplatneného nároku sa predovšetkým zaoberal existenciou predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, pričom na vyvodenie zodpovednosti štátu je potrebné ich kumulatívne, t. j. súčasne splnenie. Neprítomnosť čo i len jednej z podmienok zodpovednosti má za následok zamietnutie celého nároku, keďže nie je daná zodpovednosť štátu za škodu.

13. Žalobca v konaní nepreukázal existenciu prvotného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 59/1968 Zb. a to existenciu nesprávneho úradného postupu a ani existenciu nezákonného rozhodnutia. Zo žiadneho listinného dôkazu predloženého žalobcom nemal súd prvej inštancie za preukázaný namietaný nesprávny úradný postup a teda ani príčinnú súvislosť medzi namietaným nesprávnym úradným postupom a uplatnenou škodou. Preloženie žalobcu ako vojaka z povolania na základe jeho písomnej žiadosti z rodinných dôvodov do Bratislavy nie je možné za nesprávny úradný postup považovať, pretože prijatie tohto záveru nemá oporu v žiadnych zákonných ustanoveniach, za nesprávny úradný postup nie je možné považovať ani to, že bol pridelený z pôvodne technickej funkcie na administratívnu funkciu. V tejto súvislosti nebolo vydané ani žiadne rozhodnutie, ktoré by bolo zrušené pre jeho nezákonnosť. Rovnako nie je možné považovať za nesprávny úradný postup/nezákonné rozhodnutie ani žalobcom namietanú skutočnosť, že ho nadriadený na jeho žiadosť nepreradil na ním požadovanú funkciu a to z rovnakých dôvodov, t. j. prijatie tohto záveru nemá oporu v žiadnych zákonných ustanoveniach, nakoľko zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva garancia toho, že jedinec bude v rámci povolania mať zákonom garantované, že v rámci výkonu svojho povolania bude zamestnávateľ, prípadne jeho nadriadený, povinný mu prideľovať len tú prácu, ktorú vykonávať chce, respektíve, že by ho mal povinnosť zaradiť výlučne len na ním požadovanú funkciu. Rovnako v tejto súvislosti nebolo vydané ani žiadne rozhodnutie, ktoré by bolo zrušené pre jeho nezákonnosť. Napokon nebolo preukázané ani žalobcom uvádzané tvrdenie, že vo vojenskej nemocnici Y. aj vo vojenskej nemocnici O. mu nepodali žiadne účinné lieky a ani základný liek vitamín B12 1000mg, nakoľko tieto jeho tvrdenia nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, z ktorého vyplynulo, že žalobca bol liečený tak ústavne ako aj ambulantne, pričom zo záverov lekárskej správy vystavenej Vojenskou nemocnicou Y. dňa 12.7.1988 vyplýva, že žalobcovi bola určená diagnóza D-301 Abnormne štrukturovaná osobnosť so schizoidnými rysmi, kde záverom správy bolo ponechať žalobcu v evidencii psychiatrickej ambulancie VN v Bratislave, podávať Nitrazepan a Rudotel. V novembri 1992 bola prvýkrát zistená u žalobcu hyperoilirubinémia, čo vyplýva zo správy z hematologického vyšetrenia zo dňa 4.6.1993. Z písomného stanoviska Federálneho ministerstva obrany k prepusteniu poručíka v zálohe X. Q. zo dňa 7. októbra 1992, č. j. 73842-ZdrS-U (čl. 314) vyplýva, že žalobca bol pred prepustením z čs. armády opakovane liečený ambulantne i pri hospitalizácii pre poruchu osobnosti. Naďalej bol sledovaný a liečený na ambulancii psychiatrického oddelenia Vojenskej nemocnice O.. Samotná žalobcova nespokojnosť, že mu nebola indikovaná ním požadovaná liečba a medikácia samo o sebe nezakladajú existenciu nesprávneho úradného postupu a ani existenciu nezákonného rozhodnutia a to z dôvodu, že prijatie tohto záveru nemá oporu v žiadnych zákonných ustanoveniach. Žalobca nepreukázal, a z vykonaného dokazovania ani nevyplývalo, že by v súvislosti so žalobcovi poskytnutou, prípadne neposkytnutou liečbou a zdravotnou starostlivosťou, bolo vydané akékoľvek rozhodnutie na to oprávneným orgánom, ktoré by existenciu žalobcom vytýkaného postupu preukazovalo, a ktoré by konštatovalo nesprávnosť postupu vo vzťahu k žalobcovi poskytnutej zdravotnej starostlivosti. Možno teda skonštatovať, že akýkoľvek nesprávny úradný postup žalovaných v súvislosti so služobným zaradením žalobcu na ním namietanú pozíciu a ani so žalobcom namietaným spôsobom poskytnutia mu zdravotnej starostlivosti nebol nikdy konštatovaný, tento ani nie je možné konštatovať a v tejto súvislosti nebolo vydané ani akékoľvek nezákonné rozhodnutie. Ďalej súd prvej inštancie skonštatoval, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobca mal o svojom zdravotnom stave a diagnóze stanovenej psychiatrom vedomosť už v roku 1989 po hospitalizácii vo Vojenskej nemocnici v Y. a v čase jeho ambulantnej liečby na psychiatrickej ambulancii príslušných vojenských lekárov v O.. V rokoch 1992 až 1994 sa opakovane obracal na orgány v pôsobnosti ministerstva obrany so žiadosťou o prehodnotenie ich postupu pri riešení jeho zdravotného stavu. V roku 1993 mu bola zistená zvýšená hladina bilirubínu, avšak príčinná súvislosť tejto diagnózy, ani diagnostikovanej psychickej poruchy so služobným zaradením žalobcu na Obvodnej vojenskej správe Bratislava I ako vojaka z povolania preukázaná nebola. Z uvedeného preto vyplýva, že žalobca nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi ním špecifikovaným postupom žalovaných a ním označenej škody a nemajetkovej ujmy. Keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovi nevzniklo právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v súvislosti so žalobcom vymedzeným a namietaným postupom žalovaných nemohlo dôjsť ani k jeho premlčaniu, k posudzovaniu ktorej otázky by súd bol vzhľadom na vznesenú námietku premlčania povinný pristúpiť v tom prípade,

ak by bolo preukázané, že žalobcovi právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. vzniklo.

14. Vo vzťahu k žalovaným v 2. a 4. rade sa súd prvej inštancie plne stotožnil s ich obranou spočívajúcou v nedostatku pasívnej legitímácie (s čím sa stotožnil aj súd druhej inštancie vo svojom zrušujúcom uznesení) v konaní s odkazom na medzištátnu Dohodu medzi vládou Českej republiky a vládou Slovenskej republiky o podmienkach prechodu práv a povinností vyplývajúcich z výkonu vojenskej činnosti služby vojakov v Československej ľudovej armáde (Československej armáde), a zo štúdia žiakov a študentov vojenských škôl v súvislosti so zánikom Českej a Slovenskej federatívnej republiky, platnú dňom 26.10.1995 ako aj s poukazom na Protokol medzi Ministerstvom obrany České republiky a Ministerstvom obrany Slovenskej republiky o rozdelení archívnych fondov a spisových celkov Československej armády a ich spoločnom využívaní, ktorý nadobudol platnosť dňa 26.10.1995. Žalobca má nesporne od roku 1981 trvalý pobyt, resp. v súčasnosti naďalej platne povolený pobyt na území Slovenskej republiky, na tejto skutočnosti nič nemení ani fakt, že je aj naďalej občanom Českej republiky. Preto vo vzťahu k ním uplatneným nárokom sú vecne a miestne príslušné v zmysle tejto dohody príslušné štátne orgány SR. Vzhľadom na uvedený záver súd vyhodnotil žalobu voči žalovanému v 2. a 4. rade za nedôvodnú, a pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ju aj voči nim zamietol.

15. Zároveň súd prvej inštancie, s poukazom na neexistenciu nesprávneho úradného postupu, respektíve nezákonného rozhodnutia, nepreukázania akejkoľvek príčinnej súvislosti medzi namietaným nesprávnym úradným postupom a vznikom škody a nemajetkovej ujmy, resp. nezákonným rozhodnutím a vznikom škody a nemajetkovej ujmy voči žalovanému v 1. a 3. rade, ako aj s poukazom na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v 2. a 4. rade, žalobcom navrhované dôkazy na doplnenie dokazovania nevykonali a tieto návrhy zamietol ako nadbytočné.

16. O trovách konania vo vzťahu k žalovanému v 1. a 3. rade rozhodol súd prvej inštancie podľa § 257 C.s.p., keď z obsahu spisu zistil, že žalovaným, ktorí mali plný úspech vo veci žiadne trovy nevznikli. O trovách konania vo vzťahu k žalovanému v 2. a 4. rade rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení § 262 ods. 1 C.s.p., keď plne úspešnému žalovanému v 2. a 4. rade priznal nárok náhradu trov konania voči žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal, v rozsahu 100 %. Uvedení žalovaní si nárok na náhradu trov konania v priebehu konania uplatnili, a z obsahu spisu vyplynulo, že im trovy konania aj vznikli.

17. Proti tomuto v poradí druhému rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podal žalobca odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. V odvolaní uviedol, že niektoré body rozsudku súdu prvej inštancie považuje za neúplné, nepresné, nejasné, ktoré menia zmysel skutočností. Mal za to, že súd prvej inštancie v rozhodnutí opomenul a neuviedol skutočnosti, ktoré on uvádzal v žalobe a zopakoval v podanom odvolaní; najmä chce vedieť, kedy mu bude vrátené zdravie, vedomosti, duševné vlastnosti a schopnosti, čo je veľmi dôležitá informácia pre jeho ďalší život. Každá ním predložená lekárska správa po roku 1981 vyjadruje ublíženie na zdraví, všetky správy založil do súdneho spisu. Uviedol, že predloží nové lekárske správy a posudky, že predložil komplexné hodnotenia, ktoré potvrdzujú ublíženie na jeho zdraví, ktoré popisuje, pričom však súd prvej inštancie záver hodnotenia útvaru nerešpektoval. Poukázal na to, že prišiel o výsluhu rokov, nakoľko bol prepustený zo služobného pomeru v roku 1989 pred dosiahnutím vekovej a služobnej hranice pre výsluhu rokov, bez finančného zabezpečenia. Bol prepustený v procese dekompenzácie organizmu, ťažko duševne vyčerpaný. Nie je pravdivé, že hlavný dôvod podania žaloby bolo skomplikovanie jeho finančnej situácie, ako uvádza súd prvej inštancie. Vec bola riešená v podriadenosti vojenských orgánov a mala byť vyriešená, nakoľko vznikla v služobnom pomere v Československej ľudovej armáde. Na podanie riešenia súdnou cestou bol vyzvaný X. X. O., vedúcim sekcie legislatívy a práva MO SR. Namietal, že súd prvej inštancie úmyselne neodoslal žalovanému žiadosť o zabezpečenie odpovedí na predložené otázky Q. B. V., ktoré žiadal, a ktoré by vysvetlili nejasnosti v konaní Vojenskej nemocnice Y. a O. Q. V. žiadal na vypracovanie znaleckého posudku žiadosť súdu prvej inštancie. Žiadal, aby súd nariadil znalecké dokazovanie Q. V., nakoľko bol lekárom, ktorý v tom čase pracoval vo vojenskej nemocnici v O. Namietal, že súd prvej inštancie nepoložil ním vypracované otázky súdnemu znalcovi, súdny znalec Q. H. U., V. sa vyslovil tak, že odpovie na otázky na vyžiadanie Okresného súdu Bratislava I. Žiada, aby znalec zdôvodnil odmietnutie spracovania znaleckého posudku. Za spracovanie znaleckého posudku požadoval sumu 500,- Eur.

18. K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný v 1. a 3. rade, ktorý žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na zásadu voľného hodnotenia dôkazov, v zmysle ktorej sa súd nemusí vysporiadať so všetkými tvrdeniami a argumentmi žalobcu, na ktoré v žalobe poukazuje. Vzhľadom na vymenovanie článkov Ústavy SR, ktoré mali byť súdom prvej inštancie pri rozhodovaní porušené, žalovaný poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 64/97, N 50/97, z 8. októbra 1997, v ktorom súd konštatuje, že: „Do obsahu základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom, ktoré účastník konania pred všeobecným súdom navrhol, nepatrí povinnosť súdu vykonať všetky navrhnuté dôkazy, pretože princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia veci umožňuje sudcovi a súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia k takémuto rozhodnutiu vedú.“ Totožný názor vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 171/2014 z 23. októbra 2014. Žalobca v podanom odvolaní vymenoval pozície, ktorými prechádzal od roku 1981, ktoré nespĺnili jeho očakávania, ba čo viac domnieva sa, že tým mu bolo ublížené na zdraví v zmysle ustanovení Trestného zákona. Zdôrazňuje, že z ustanovení služobného zákona účinného v období roku 1981 vyplýva, že vojak môže byť využitý na plnenie úloh, ktoré mu určí služobný úrad, a to aj napriek tomu, že žalobca uviedol, že: „Každá lekárska správa po roku 1981 vyjadruje ublíženie na zdraví. Všetky lekárske správy a dokumenty sú založené v súdnom spise.“ Čo sa týka spáchania trestného činu ublíženia na zdraví, žalobca si nesprávne vysvetľuje naplnenie skutkovej podstaty tohto trestného činu. Pojem ujma na zdraví ako akékoľvek poškodenie zdravia iného, je potrebné vykladať v kontexte odsekov 2 až 4 prísl. ustanovenia Trestného zákona. Aj ďalšie tvrdenia žalobcu, a to ohľadom skutočností ním uvedených v odvolaní, že bývalá manželka a matka jeho syna odmietla po narodení v roku 1979 zostať 3 roky doma, starať sa a vychovávať ho, ako aj nenastúpenie do zamestnania atď., ktoré by mali byť v príčinnej súvislosti s ujmom na zdraví žalobcu, ktorá mu vznikla, a za ktoré by mal zodpovedať žalovaný, sú absurdné. Podľa jeho názoru z lekárskeho správ žalobcu možno vyvodiť odlišné závery ako tie, ktoré skonštatoval žalobca. Z posudkového záveru Lekařského vysvedčenia zo 4. apríla 1989, ako aj zo záverov lekárskeho správ Q.. B. V., psychiatra (prílohy k odvolaniu), je zrejme, že žalobca trpel schizoidnou poruchou, na ktorú sa liečil. Schizoidná porucha osobnosti je osobnostná odlišnosť, ktorá býva pozorovateľná už v detstve či dospelosti, je stabilne prítomná a nevyskytujú sa pri nej také poruchy ako pri schizofrénii (napr. halucinácie, bludy, poruchy myslenia). Človek so schizoidnou poruchou osobnosti je zvyčajne schopný dlhodobo dobre a samostatne fungovať (zdroje: uverejnené v edícii na portáli ZDRAVIE.sk článok z 25. septembra 2009, autor Mgr. Anton Heretik, PhD. <https://www.zdravie.sk/autor/53/mgr-anton-heretik-phd>, Poruchy osobnosti. In. HERETIK, SR, A, HERETIK, A., jr. (eds). Klinická psychológia. Nové Zámky: Psychoprof). Z dostupných zdrojov úryvku je zrejme, že schizoidná porucha osobnosti sa vyvíja od detstva, preto žalovaný, vzhľadom aj na ďalšie faktory vyplývajúce z listinných dôkazov, odmieta príčinnú súvislosť medzi zdravotným stavom žalobcu a postupom, či rozhodnutiami žalovaného.

19. Z ďalšieho listinného dôkazu predloženého žalobcom k odvolaniu, ktorým je Vyrozsudenie Vojenskej obvodovej prokuratúry v Bratislave vyplýva, že sťažnosť (resp. trestné oznámenie) žalobcu bola riešená. Žiadosť o preskúmanie prepustenia z ČSLA bola vyhodnotená ako bezpredmetná. Ďalšia žiadosť o rehabilitáciu v zmysle zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii bola odmietnutá z dôvodu, že žalobca nebol súdne trestaný za žiadny trestný čin, ktorý je v zmysle predmetného zákona rehabilitovateľný. Podľa § 4 ods. 1 veta druhá zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. júna 2004 „Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.“ To znamená, že aj v prípade žalobcu, v súvislosti s jeho tvrdeniami a dôkazmi, na ktoré poukazuje, a od ktorých odvodzuje svoj nárok v konaní vedenom pod sp. zn. 19C/310/2009, musí súd prihliadať na výsledok preskúmania Vojenskej obvodovej prokuratúry v Bratislave. Obdobné sa uvádza aj v ustanovení § 6 ods. 1 veta druhá zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Keďže žalobca po celý čas argumentoval ujmom na zdraví, ktorá mu mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s nesprávnymi úradnými postupmi jeho nadriadených „pri preraďovaní do inej odbornosti“, čo sa malo prejavovať až po rokoch, do konania predložil lekárske správy z roku 2017 a 2018. Z obsahu lekárskeho správ však nemožno vyvodiť záver, že by diagnózy žalobcu boli následkom, resp. v príčinnej súvislosti s úradným postupom, či rozhodnutiami nadriadených žalovaného. Rozsudok súdu prvej inštancie je presvedčivý, premisy zvolené v ňom, rovnako ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís súd prvej inštancie dospel, sú prijateľné, racionálne a aj spravodlivé. Žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu zákonom (kumulatívne) stanovených predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorými sú nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, škoda a príčinná súvislosť.

20. Odvolací súd preskúmal vec, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, resp. ich právni zástupcovia, upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP). Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení a zo skutočností, ktoré vyšli najavo najneskôr do konca lehoty na podanie odvolania. Rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, dôvodnosť odvolania, boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie, a ktoré nepochybne existovali v čase vyhlásenia rozsudku, v čase podania odvolania.

21. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že v procesnom postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady a v celom rozsahu sa stotožnil po skutkovej a právnej stránke s dôvodmi jeho rozsudku.

22. Súd prvej inštancie vykonal vo veci, z hľadiska žalobcom uplatneného práva, dostatočné dokazovanie, ktorého výsledky aj náležite v súlade s § 191 C.s.p. zhodnotil, na skutkové zistenia aplikoval správne právne predpisy (čl. 142 ods. 1 Ústavy SR, § 11 až 13 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1 a 2, § 2, § 3, § 4 ods. 2, § 9 ods. 1, § 18, § 19, § 20, § 22 ods. 1 a 3, § 25, § 26 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení neskorších predpisov). Z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj podrobne a náležite v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p. odôvodnil, keď uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých založil rozhodnutie po stránke skutkovej, ako aj po právnej stránke, a ktoré boli pre posúdenie veci a rozhodnutie podstatné. Zaoberal sa podstatnými tvrdeniami sporových strán, vyhodnotil, ktoré nimi tvrdené skutočnosti mal za preukázané, a ktoré nie, pričom všetky svoje závery riadne zdôvodnil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil ani právo sporových strán na spravodlivý proces, keďže v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj podrobne vyhodnotil. Vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia bol presvedčivý, jeho rozhodnutie je konzistentné, a jeho argumenty podporujú príslušný záver o nedôvodnosti žalobcom uplatneného nároku.

23. Vo vzťahu k žalovanému v 2. a v 4. rade sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o nedostatku ich pasívnej legitímácie. Vychádzajú z medzištátnej dohody uzatvorenej medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o prechode práv a povinností vyplývajúcich z výkonu vojenskej činnosti vojakov Československej ľudovej armády a zo štúdia žiakov a študentov vojenských škôl v súvislosti so zánikom Českej a Slovenskej federatívnej republiky zo dňa 26.10.1995, ktorou došlo k prechodu práv a povinností vyplývajúcich z výkonu služby vojakov z povolania vykonávaných v dobe od 1.10.1949 do 31.12.1992 na Českú republiku a na Slovenskú republiku podľa miesta trvalého pobytu osoby, ktorý táto osoba mala k 31.12.1992 (žalobca má od roku 1981 trvalý pobyt na území Slovenskej republiky), nie je ani žalovaný v 2. rade ani žalovaný v 4. rade pasívne vecne legitimovaný. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalobou voči týmto žalovaným zamietol.

24. Odvolací súd v súvislosti s pasívnou legitímáciou žalovaného v 1. rade dodáva, že žalovaný v 1. rade síce má právnu subjektivitu, nie je však, rovnako ako žalovaný v 2. a 4. rade, pasívne vecne legitimovaný v zmysle § 25 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (rovnako ako aj v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.), nakoľko za takto vzniknutú škodu zodpovedá štát, pričom v mene štátu koná príslušný ústredný orgán alebo ministerstvo. V danom prípade ide o zákonné zastúpenie štátu ministerstvom, avšak samotné ministerstvo za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. ani podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nezodpovedá. Ministerstvo obrany SR nie je teda v prejednávanej veci nositeľom právnej povinnosti a nie je preto ani pasívne vecne legitimované. Pasívne vecne legitimovaným subjektom v spore o náhradu škody proti štátu, v zmysle uvedeného zákona, je preto Slovenská republika, v mene ktorej koná príslušné ministerstvo.

25. Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva žalobcu voči žalovanému v 3. rade, vzhľadom na čas vzniku žalobcom tvrdenej škody, je v zmysle ust. § 27 ods. 2 (prechodné ust. k úpravám účinným od 1.7.2004) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a pri zmene niektorých zákonov, zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. V danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť štátu za škodu, pri ktorej musia byť súčasne splnené tri podmienky, a to nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, alebo jeho nesprávny úradný postup, existencia škody ako majetkovej, či nemajetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím či nesprávnym úradným postupom. Prvou zákonnou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku, je preukázanie existencie nesprávneho úradného postupu orgánu štátu alebo jeho nezákonného rozhodnutia. V prípade nesprávneho úradného postupu môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci orgánu verejnej moci, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi normami pre jeho konanie alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Pre túto formu zodpovednosti je určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy o sebe k vydaniu rozhodnutia nevedú, a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neprejavia alebo ide o inú nečinnosť orgánu štátu či iné vady v spôsobe vedenia konania. V zmysle ustálenej súdnej judikatúry nesprávny úradný postup je postup, ktorý s rozhodovacou činnosťou priamo nesúvisí, nevyústi do nej a neprejaví sa v obsahu konkrétneho rozhodnutia. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia, v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie (nie však samotné vydanie rozhodnutia), lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci „bez zbytočných prieťahov“ (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). V prípade vydania nezákonného rozhodnutia orgánu štátu ide o existenciu rozhodnutia orgánu verejnej moci vydaného pri výkone verejnej moci, ktorým v konkrétnej veci štátny orgán aplikoval všeobecné pravidlo právnej normy na ním prejednávaný prípad a rozhodoval tak o právach a povinnostiach individuálnych subjektov. Podľa § 6 zákona je nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti štátu, aby právoplatné alebo bez ohľadu na právoplatnosť vykonateľné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

26. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci nebolo v konaní preukázané, že by zo stany žalovaných došlo k neprávnomu úradnému postupu a nebola preukázaná ani existencia nezákonného rozhodnutia, keďže žiadne zo žalobcom namietaných rozhodnutí nebolo zrušené pre nezákonnosť. Žalobca za nesprávny úradný postup považoval úradný postup veliteľských, politických a kádrových orgánov mestskej vojenskej správy Bratislava, ktorého sa dopustili v období od roku 1981 do 30.11.1989, a ktoré napokon vyvrcholilo tým, že bol žalobca prepustený z armády (č. l. 153), ako aj tým, že po jeho preložení ako vojaka z povolania do Bratislavy na Obvodnú vojenskú správu v roku 1981 mu prideliili administratívnu prácu napriek tomu, že bol technicky zameraný. Žalobca však nepreukázal, akým konkrétnym nesprávnym úradným postupom a postupom ktorého konkrétneho orgánu (útvary) mu škoda vznikla. Nepreukázal, akým konkrétnym konaním, resp. nekonaním, došlo k porušeniu procesných noriem, čo konkrétne mal urobiť ten-ktorý konkrétny orgán, aké rozhodnutie vydať, ktorý jeho konkrétny postup bol nesprávny a mal byť príčinou vzniku škody, či išlo o nečinnosť, opomenutie a aké, pretože podmienkou objektívnej zodpovednosti je skutočnosť, že škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci. V konaní tiež nebolo žalobcom nijako preukázané, že škoda (ak mu vôbec nejaká vznikla) vznikla zavinením ktoréhokoľvek ním uvádzaného orgánu a ani že by vznikla pri výkone verejnej moci. Pokiaľ žalobca považoval za nezákonné rozhodnutie rozkaz Ministra národnej obrany ČSSR č. 0124 zo dňa 9.8.1989, ktorým bol prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania dňom 30.11.1989 podľa § 26 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. pre služobnú nespôsobilosť, treba uviesť, že toto rozhodnutie bolo preskúmané na základe sťažnosti žalobcu Vojenskou obvodovou prokuratúrou v Bratislave, z ktorej vyrozumienia vyplýva, že sťažnosť (resp. trestné oznámenie) žalobcu bolo riešené, a žiadosť o preskúmanie prepustenia z ČSLA bola vyhodnotená ako bezpredmetná. Predmetné rozhodnutie nikdy nebolo zrušené ani zmenené pre nezákonnosť, preto toto rozhodnutie nemôže byť rozhodnutím zakladajúcim nárok žalobcu na náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. (a ani zákona č. 514/2003 Z.z.). Druhou zákonnou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu v dôsledku nesprávneho úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia, či už v podobe majetkovej alebo nemajetkovej ujmy, je preukázanie vzniku škody a jej výšky. Základným predpokladom uplatnenia majetkovej satisfakcie je existencia škody, nemajetkovej ujmy a skutočnosť, že došlo k neprávnomu úradnému postupu alebo k vydaniu nezákonného rozhodnutia, ktoré je

titulom na náhradu škody a ujma už vznikla. Pre posúdenie predmetnej právnej veci je významné, že škoda, ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup alebo za nezákonné rozhodnutie, je daná len vtedy, ak vznikla v príčinnej spojitosti s nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím. Keďže však, ako bolo uvedené vyššie, v konaní nebola preukázaná existencia nesprávneho úradného postupu ani existencia nezákonného rozhodnutia, nie je možné hovoriť v tejto súvislosti ani o vzniku škody na strane žalobcu. Treťou zákonnou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy je preukázanie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom/nezákonným rozhodnutím a vznikom škody a nemajetkovej ujmy. Existencia príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi škodnou udalosťou (nezákonným úradným postupom či nezákonným rozhodnutím) a vzniknutou ujmom je ďalším predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu; ani tento predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu/nemajetkovú ujmu nebol v konaní naplnený.

27. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, z ktorých vyplýva, že k súčasnému (kumulatívne) splneniu podmienok vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup ani zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie v predmetnej veci nedošlo. Dôkazné bremeno na preukázanie existencie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím je na žalobcovi, teda na subjekte, ktorý tvrdí, že v dôsledku existujúceho nesprávneho úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia mu bola spôsobená škoda. Žalobca však v konaní dôkazné bremeno neunesol, keď nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu a ani existenciu nezákonného rozhodnutia.

28. Žalobca sa v konaní domáhal aj náhrady nemajetkovej ujmy, pričom ani v prípade tohto nároku sa žalobcovi nepodarilo jednoznačne a nezameniteľne špecifikovať, akým konkrétnym konaním, resp. nekonaním, došlo k porušeniu procesných noriem, čo konkrétne mal urobiť ten-ktorý konkrétny orgán, aké rozhodnutie vydať, ktorý jeho konkrétny postup bol nesprávny a mal byť príčinou vzniku škody, či išlo o nečinnosť, opomenutie; nekonkretizoval, ktorými úradnými postupmi a ktorými konkrétnymi nezákonnými rozhodnutiami mu mala táto nemajetková ujma vzniknúť. Bolo navyše povinnosťou žalobcu, ktorého v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno, preukázať vznik nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy, t. j. preukázať, že vytýkaným nesprávnym úradným postupom a/alebo nezákonným rozhodnutím bol závažným spôsobom ovplyvnený jeho súkromný život alebo spoločenské uplatnenie a preukázať závažnosť vzniknutej ujmy a závažnosť okolností, za ktorých došlo k porušeniu jeho práv. Žalobcovi sa však nepodarilo splniť ani len vyššie opísanú povinnosť tvrdenia, keď neuviedol také skutočnosti, ktoré by mohli predstavovať nesprávny postup alebo nezákonné rozhodnutie žalovaných a mohli založiť akúkoľvek ich zodpovednosť za škodu prípadne nemajetkovú ujmu, a takéto skutočnosti navyše ani len nepreukázal.

29. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na správne a dostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý pri posúdení dôvodnosti žaloby správne vychádzal z toho, že v danom prípade musí byť jednoznačne preukázaný nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci alebo musí byť preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia ako aj vznik škody, jej výška, ako aj vznik nároku na priznanie majetkovej aj nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi nimi, pretože nepostačuje iba pravdepodobný záver o splnení niektorej z podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu. Žalobcovi sa splnenie uvedených predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu a nemajetkovú ujmu preukázať nepodarilo.

30. Pokiaľ ide o námietku odvolateľa, týkajúcu sa postupu súdu prvej inštancie, ktorý zamietol jeho návrh na nariadenie znaleckého dokazovania, túto námietku odvolací súd považuje za nedôvodnú. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2021, sp.

zn. 5Cdo/107/2019). Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že vzhľadom na dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu, by nariadenie znaleckého dokazovania bolo nevhodné a nadbytočné, nakoľko jeho výsledky by nemali vplyv na rozhodnutie súdu vo veci samej a ani by nijakým spôsobom nemohli zmeniť rozhodnutie súdu.

31. Z vyššie uvedených dôvodov, nakoľko ani v odvolaní žalobca neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by iným spôsobom boli spôsobilé dospieť k odlišnému posúdeniu stavu zisteného súdom prvej inštancie, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné, a preto rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a podľa § 387 ods. 2 CSP sa stotožnil so skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie.

32. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

33. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesol žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk, by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

34. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Žalovaným v 1. až 4. rade, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní, priznal proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti rozsudku súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).